

TEDENSKE SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto XI.

V Ljubljani, dne 19. septembra 1935

št. 38

1885

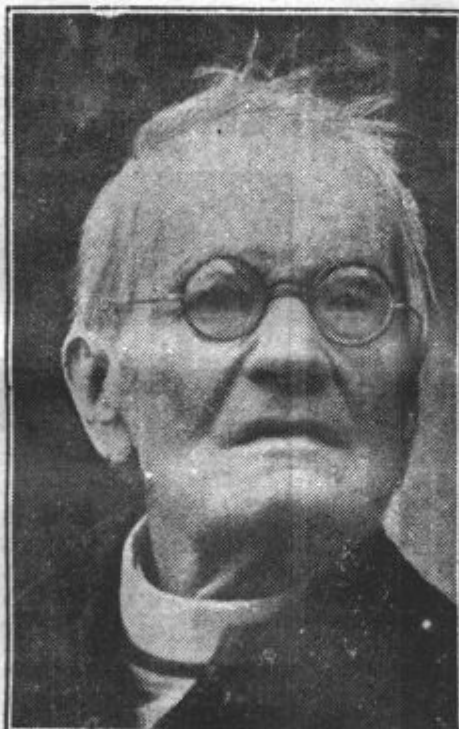
1935

Zlati jubilej Ciril-Methodove družbe

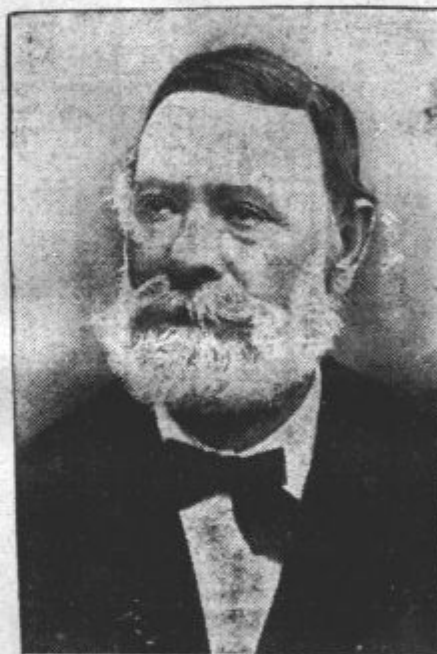
Nad 67 milijonov za narodno obrambo

Župnik Ivan Vrhovnik †

Prelat Tomo Zupan

Notar Luka Svetec †

Preteklo nedeljo je obhajala naša odlična narodno obrambna Ciril-Methodova družba svoj zlati jubilej. Ko se je pred 50 leti začela v naše narodno telo zajedati nemška šolska družba, zloglasni Schulverein, in je na drugi strani pričela žilavo delovati tudi italijanska napačna organizacija »Pro patria«, poznejša »Legazione nazionale«, so se vedno česče pojavljali glasovi po samopomoči. Javna razprava po časopisju je izzvenela v opomin: Osnujmo si društvo, katerega namen bodi, skrbeti za šolstvo ob narodnih mejah, povsod, kjer preži narodni nasprotnik na našo mladino. In ker je bila pred durmi tisočletnica smrti slovanskega apostola sv. Metoda, so snujoci narodno obrambni organizaciji dali ime Družbe sv. Cirila in Metoda. Osnovni odbor, ki mu je bil načelnik pokojni Luka Svetec, člani pa Ivan Hribar, Tomo Zupan in že pokojni Ivan Murnik in dr. Josip Vošnjak, se je sestavil na sveti dan 1884, pravila pa so bila odobrena pomladi 1885. Veliko zaslugo za osnivanje družbe je imel tudi pokojni župnik trnovski Ivan Vrhovnik. Žal je družba ne samo pri narodnih nasprotnikih, temveč doma v Ljubljani kmalu našla nasprotnike. Senator Ivan Hribar nam pripoveduje v svojih spominih: Kakor veljajo njena pravila, je družbeni namen vsestransko podpirati in pospeševati slovensko šolstvo na katoliško narodni podlagi. Da bi po svoji moči dosegla ta namen, je družba izročila svojo ljudsko šolo v Trstu šolskim sestram tretjega reda sv. Frančiška. Istim sestram poveri Družba sv. Cirila in Metoda tudi svojo novo šolo v Velikovcu na Koroškem. Tudi v očeh ljub-

ljanskega škofa, dr. Jakoba Missije, ni našla milosti. Duhovniki, ki so delali zanje, so bili preganjani. Družbeni predsednik, profesor iz škofijskega konsistorija, svetnik Tomo Zupan, duhovnik brez madeža, je bil na škofovo pobudo odstranjen s škofijskega deškega seme-

Sedanji predsednik CMD inž. Janko Mačkovšek.

nišča Alojzijevešča, katero je izvrstno vodil, in z višjega šolskega sveta vojvodine Kranjske, kojega član pa je ostal priporočen od ljubljanskega škofa ljubljanski prošt dr. Lenart Klofutar, strasten sovražnik Družbe sv. Cirila in Metoda, zatirajoč v imenovanem svetu iste majhne pravice, ki jih je pridobil slovenski jezik v kranjskih gimnazijah.

Preko vseh ovir je šla družba zmagovito in častno. Ako je med meril, po katerih naj presojamo delo obrambne organizacije, kakor je naša šolska družba, tudi višina denarnih izdatkov za narodno obrambo, tedaj se tega merila družbi res ni treba sramovati. Nasprotno, ako določimo današnjo vrednost dosedanjih družbenih izdatkov, dobimo naslednje rezultate, ki kažejo veliko življenjsko silo naše obrambe: v prvem četrtstoletju (1885—1909) je družba izdala 16,750.000 Din. V teku kritičnih petih let pred svetovno vojno od 1909 do 1914 je bilo prometa 28,250.000 Din, v teku svetovne vojne 6,750.000 Din, po prevratu od 1919 do 1934 pa 15,750.000 Din. Vsega skupaj je torej Družba sv. Cirila in Metoda izdala za narodno obrambo 67,500.000 dinarjev.

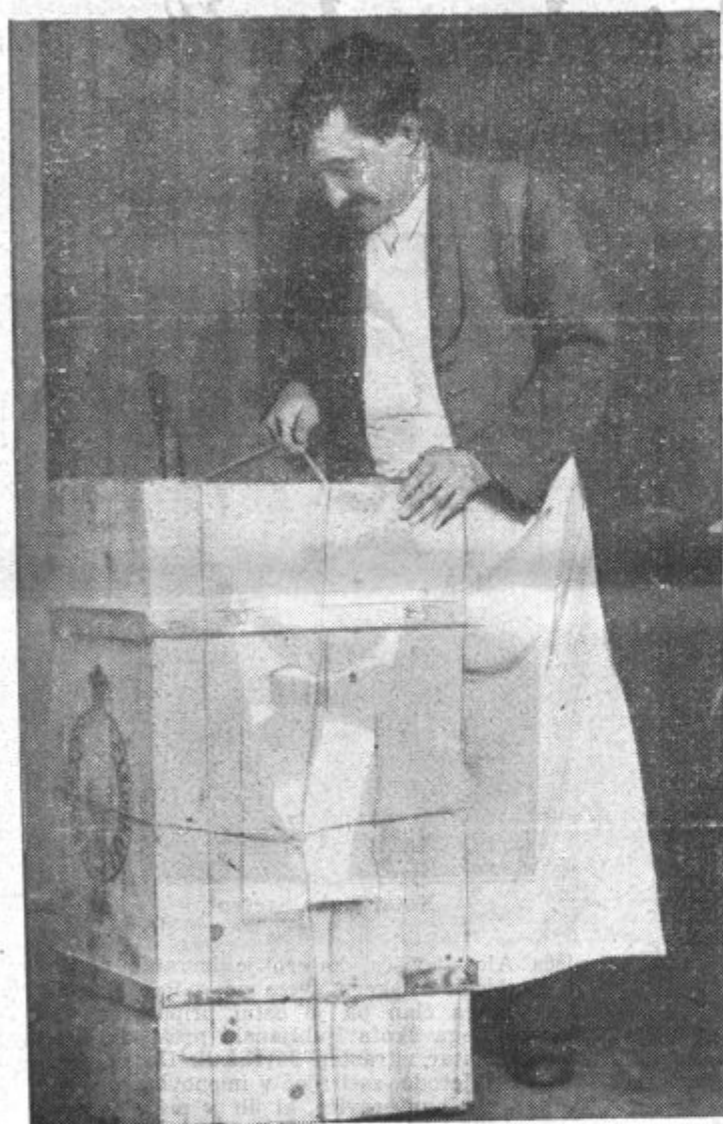
Med miro in vojno

DOBRE CESTE NAJ POMAGAJO K ZMAGI. Italijansko poveljstvo gradi na meji svoje Somalije ceste.

ABESINSKI MINISTRSKI SVET. Abesinski ministri pričakujejo cesarja Haile Selasija, da otvori sejo.

Slika levo: Zaboj obtožb, ki jih je predložila te dni Italija zoper Abesinijo v Ženevi. Slika spodaj: Afriški domačini-rekruti, ki jih je nabrala Italija v svojih kolonijah, gredo na vežbe.

TELESNA GARDHA HAILE SELASIE abesinskega cesarja je sestavljena iz najboljših in najhrabrejših vojakov. To so pravi junaki, preizkušeni nešteto krat v položajih. Že njih postave pričajo, da so do poklica.

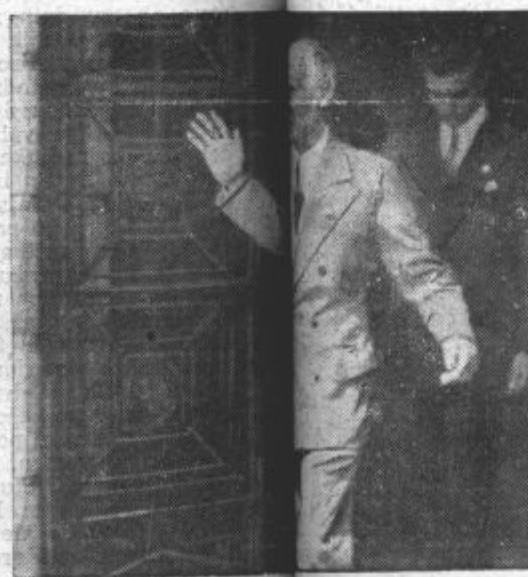

NEMSKI GENERAL KUNDT, ki se je za časa bolivijsko-paragvajske vojne udeleževal bojev na strani Bolivije, se je dal uvrstiti v armado črnega abesinskega cesarja

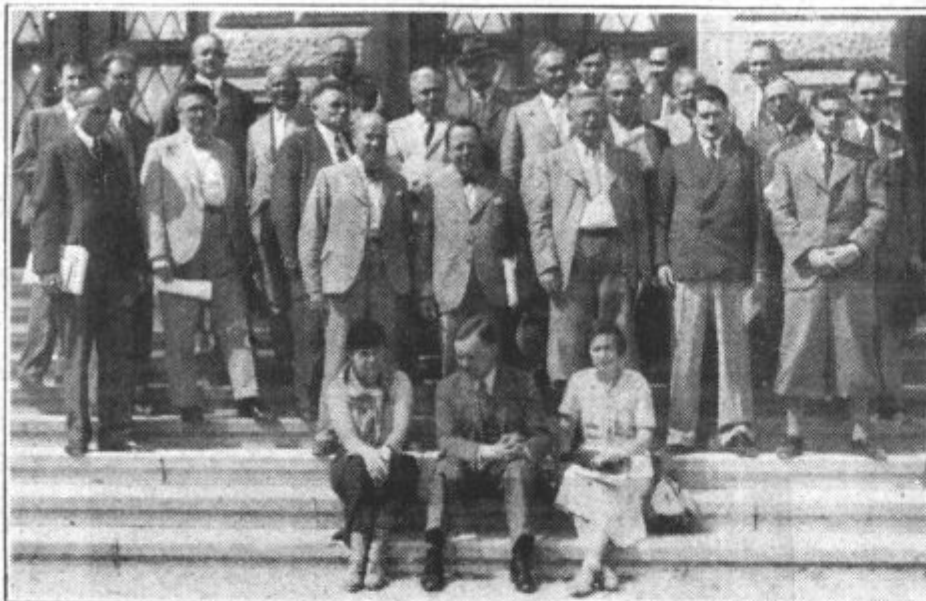
MOŽ, KI JE V ZENUTNIL VRATA. Italijanski delegat pri narodov, baron Aloisi, zapušča sejno dnevno ustanovo po sporu z abesinjsko.

VRHOVNI POVELJNIK ABESINSKE VOJSKE. Abesinski general Dedg Vand Vosen, ki ga je cesar določil za vrhovnega poveljnika svoje armade.

ADDIS ABEBA V PRIČAKOVANJU VOJNE. Abesinski vojaki korakajo po Addis Abebi in prepevajo bojne pesmi, ki jih bodo spremljale iz prestolnice na bojišče

Razgled po naših krajih

STARINOSLOVCI V NAŠIH KRAJIH. Na sliki vidimo inozemske arheologe, ki so več dni bivali v naših krajih in si ogledali vse zgodovinske znamenitosti.

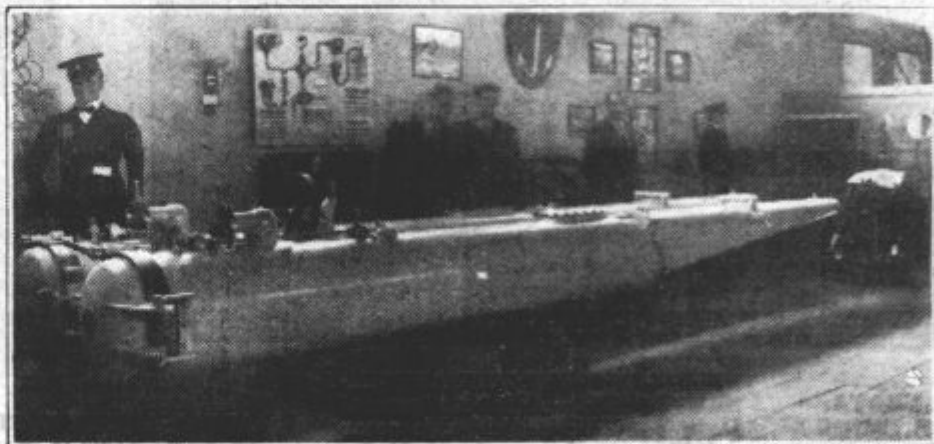
CENTNE BUČE V ZASAVJU. Na sliki glejte korajžne zasavske »bučmane«, ki dvigajo navdušeno dve ogromni buči. Oba sadeža so vzgojili na banovinskem veleposestvu v Ponovičah. Upravnik g. Rupelj si prizadeva, da bi uvedel orjaške buče tudi pri vseh drugih zasavskih gospodarjih. Za klajo prašičem so prvovrstna in tudi izdatna hrana. Imenujejo jih centne buče, saj res tehta vsaka zase stari kmečki cent.

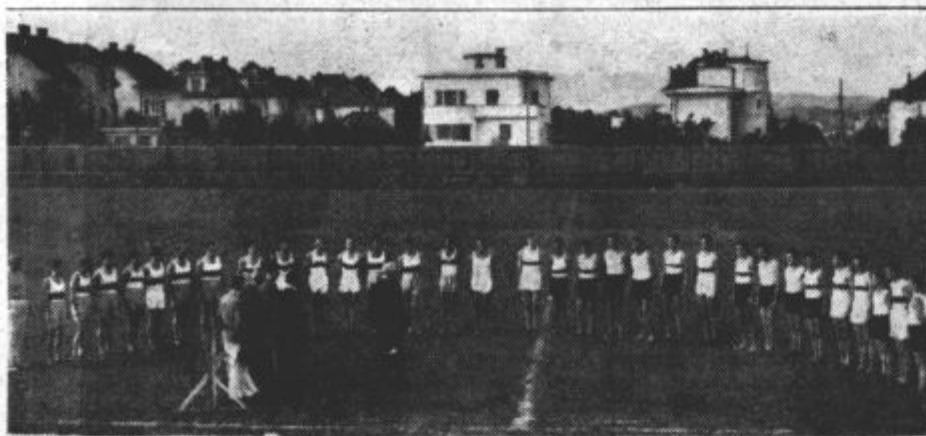
TRBOVELJSKA ZALOIGRA. Ob veliki udeležbi so pokopali obe žrtvi Franciško Pečnik in orožnika Nikola Stojanoviča (sliki poleg) blaznega orožnika Ludovika Gajška (krajna slika.) Vsa trboveljska kotlina sočustvuje s prizadetimi družinami.

OSEMDESETLETNICA VRLEGA SOKOLA. Zavedni sokolski brat Karel Hirsch je dopolnil 80 let svojega življenja. Rodil se je na Brodu pri Novem mestu, 19 let je služil vojake, leta 1894 pa je stopil v državno službo kot sodni sluga v Cerknici. Svoj pokoj uživa še vedno mladostno čil na Vrhniki. Marsikaj hudega je preстал v svojem življenju, a nobena sila ga ni zlomila, najbolj pa se je oprijel Sokola in je tudi svoje štiri otroke vzgojil v sokolskem duhu. Še sedaj v visoki starosti nastopa ponosno v sokolskem kroju.

ZA PLES NA MORJU. Na sliki vidimo dvojno cev za nadvodno streljanje torpedov, ki je bila razstavljena na jadranski razstavi v Ljubljani.

ZMAGA BOLGAROV V LJUBLJANI. Na lahkoatletskem dvoboju med ASK Primorjem in sofijskim AC 23 so zmagali gostje s 95 proti 85 točkam. Na priobčenih slikah je videti obe moštvi pri nagovoru predsednika Primorja g. Sancina in najboljša bolgarska lahkoatleta Dojčeva in Gančeva.